
PRILOZI

I. TEMELJNI REZULTATI
ISTRAŽIVANJA
PODUZETNIŠTVA U
MEĐIMURJU

I. PODUZETNIŠTVO/TVRITKA I ZAPOSLENI*

Tablica 1.

Raspodjela poduzetnika prema tipu obrta/poduzetništva (%)

1. obrt	15,0
2. trgovačko društvo (d.o.o.; d.d.)	81,3
3. poljoprivredno poduzetništvo i ostalo	3,7

N = 213

Napomena: * Empirijsko istraživanje poduzetništva u Međimurju sastavni je dio projekta *Razvojni akteri i ekonomska modernizacija hrvatskoga društva*, kojega financira Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (voditelj projekta je dr. D. Čengić). ** Kako svi ispitanici nisu odgovorili na sva postavljena pitanja, moguće je da u nekim tablicama zbroj svih postotaka ne doseže 100%!

Tablica 2.

Raspodjela poduzetnika prema djelatnost obrta/poduzeća (%)

1. proizvodnja/prerađivačka industrija	24,9
2. građevinarstvo	15,5
3. trgovina i usluge	46,5
4. ostale djelatnosti	12,7

Tablica 3.

Godina početka stvarnog rada obrta/poduzeća (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. 1874-1990	33,2	1989	13,7	1992	1992
2. 1991-2002	66,8				

Tablica 4.

Glavni izvori financiranja u početku poslovanja obrta/poduzeća (%)

Rang	Da	Ne
1. vlastita ušteđevina	62,0	35,2
2. posuđeni novac od obitelji/blizih rođaka	30,5	67,1
3. krediti poslovnih banaka/financijskih institucija	26,8	70,9
4. novac posuđen od prijatelja	6,6	91,1
5. novac drugih privatnih osoba/investitora	5,6	92,0
6. nešto drugo	4,7	93,0
7. krediti gradova/županija za malo gospodarstvo	1,4	95,8
8. kredit Hrvatskog zavoda za zapošljavanje	0,5	97,2
* ova tvrtka nije obrt/malo poduzeće	2,8	94,8

Tablica 5.

Broj zaposlenih radnika uključujući i vlasnike obrta/poduzeća (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. od 1 do 10 radnika	56,4	41,5	122,2	3,0	10,0
2. od 11 do 49 radnika	31,8				
3. 50 radnika i više	11,8				
Minimum = 1, maximum = 1.028					

Tablica 6.

Sadašnja vlasnička struktura obrta/poduzeća (%)

1. vlasništvo pojedinca	44,1
2. vlasništvo više pojedinaca iz obitelji	24,9
3. ostalo (suvlasništvo, menadžeri)	31,0

Tablica 7.

Raspodjela poduzetnika prema iskustvu rada u inozemstvu dužem od godinu dana? (%)

1. da	13,2
2. ne	85,4
3. nešto drugo	1,4

Tablica 8.

Percepcija poslovanja u zadnje tri godine (%)

1. poslovanje s gubicima/uz pokrivanje troškova	34,4
2. poslovanje s dobiti do 5%	38,3
3. poslovanje s dobiti od 5% i više	26,8
4. nešto drugo	0,5

Tablica 9.

Udio obiteljske radne snage u obrtu/poduzeću bez obzira jesu li prijavljeni ili ne (%)

1. radi nekoliko članova obitelji	62,0
2. ne radi nitko osim vlasnika/menadžera	38,0

Tablica 10.

Broj zaposlenih članova obitelji u sadašnjem obrtu/poduzeću (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. 1 do 2 člana	74,8	1,9	1,1	1,0	2,0
2. 3 do 5 članova	25,2				

Napomena: Podatke u svezi zapošljavanja članova obitelji dalo je 62% ispitanika!

Tablica 11.

Tip poduzeća/institucije rada prije sadašnjeg obrta/poduzeća (%)

1. zaposlen u obrtu/poduzeću	30,2
2. zaposlen u državnom poduzeću/instituciji	50,9
3. ostalo	18,9

Tablica 12.

Postojanje ne/poduzetničke tradicije u obitelji (%)

1. bez posebne poduzetničke tradicije	69,5
2. da, moj otac/majka je (bio) obrtnik/poduzetnik	23,0
3. da, moj brat/sestra je (bio) obrtnik/poduzetnik	4,7

Tablica 13.

Glavni poslovi vlasnika/menadžera u obrtu/poduzeću (%)

1. radi sve poslove - prema potrebama	50,2
2. vodi posao i neposredno rukovodi ljudima	36,6
3. nešto drugo	13,2

Tablica 14.

Percepcija unutarnjih činitelja koji određuju poslovni uspjeh obrta/poduzeća? (%)

Rang/Činitelj	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
1. visoki troškovi rada (bruto plaće)	5,2	6,1	14,1	33,3	38,5	4,0
2. loša prodaja/marketing proizvoda	17,4	11,3	13,1	32,4	23,0	3,3
3. nedovoljno kvalificirani radnici	17,8	12,7	21,1	24,4	21,1	3,2
3. manjak vremena za rukovođenje	16,9	13,6	19,2	31,0	17,4	3,2
4. manjak prostora	19,2	16,4	18,8	26,8	17,4	3,1

Tablica 14.
(nastavak)

Rang/Činitelj	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
5. zastarjela oprema/strojevi	25,4	12,2	21,1	17,8	21,1	3,0
5. slabo korištenje računala u poslovanju	18,8	14,6	23,0	24,4	16,4	3,0
5. manjak tehničkih kapaciteta	17,8	14,1	28,2	24,9	12,7	3,0
6. manjak prilika za izobrazbu	21,1	12,7	29,1	22,5	12,2	2,9
7. visoki troškovi otkaza radnoj snazi	35,2	18,3	16,9	10,3	16,0	2,5
8. loši odnosi s radnicima	40,4	13,1	16,4	14,6	10,3	2,4
9. manjak obiteljske radne snage	46,9	15,0	14,6	10,3	9,9	2,2

Tablica 15.
Percepcija motiva za osnivanje sadašnjeg obrta/poduzeća (%)

Rang/Motivi	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
1. htjeli ste iskoristiti osobna znanja i sposobnosti	4,2	3,3	6,6	33,3	50,7	4,2
2. htjeli ste tako ostvariti svoje ideje/zamisli	5,6	5,2	9,4	24,9	51,6	4,1
3. htjeli ste biti svoj "gazda"	19,7	10,3	17,8	19,2	30,0	3,3
3. htjeli ste izazovan/netipičan posao	18,3	7,5	25,4	18,3	25,8	3,3
4. htjeli ste voditi ljude ka pravim ciljevima	15,0	12,2	28,6	22,5	18,8	3,2
5. jedino ste tako mogli zaraditi za život	26,8	8,9	16,4	20,2	24,9	3,1
6. htjeli ste zaraditi mnogo novca za svoju obitelj	17,4	9,4	39,0	19,7	11,3	3,0
7. htjeli ste kao poduzetnik steći određeni ugled	24,4	13,6	32,9	15,0	9,9	2,7
8. htjeli ste nastaviti obiteljsku tradiciju	67,1	9,9	5,2	6,1	8,0	1,7

Tablica 16.

Percepcija odabranih obilježja i vrijednosti pojedinaca i institucija u lokalnoj sredini (%)

<i>1. Što najbolje opisuje politiku u sredini u kojoj živite:</i>							
nepoštena	1	2	3	4	5	poštena	M
	15,0	14,1	49,8	14,1	6,1		2,8
<i>2. Neki kažu da ljudima treba vjerovati, drugi kažu da ne...</i>							
ne treba vjerovati	1	2	3	4	5	treba vjerovati	M
	6,1	9,9	37,6	28,6	17,4		3,4
<i>3. Ljudi u mom gradu poštuju zakone, čak i prometne.</i>							
uopće ne poštuju	1	2	3	4	5	poštuju u potpunosti	M
	8,0	11,3	54,0	21,1	5,2		3,0
<i>4. Policija bi trebala imati šire ovlasti.</i>							
uopće se ne slažem	1	2	3	4	5	potpuno se slažem	M
	26,8	15,0	36,2	8,9	12,7		2,7
<i>5. Moji znanci ne prijavljuju sve prihode poreznoj upravi.</i>							
uopće se ne slažem	1	2	3	4	5	potpuno se slažem	M
	22,1	14,1	34,3	13,1	15,5		2,9

Tablica 17.

Dominantni tip uposlene radne snage u obrtima/poduzećima (%)

1. radnici sa srednjom stručnom spremom	70,0
2. visokokvalificirani radnici	11,4
3. radnici s višom stručnom spremom/fakultetskom naobrazbom	11,3
4. nešto drugo	7,3

Tablica 18.

Procjena funkcionalnih znanja potrebnih za vođenje obrta/poduzeća uz pomoć školskih ocjena od 1 do 5 (%)

Rang/Funkcionalna područja	1	2	3	4	5	M
1. prodaja/marketing	0,9	1,4	25,4	50,7	21,1	3,9
2. znanja i vještine rukovođenja/menadžmenta	0,5	2,8	28,6	48,4	18,8	3,8
3. tehničko/tehnološka znanja	3,3	8,0	27,7	37,1	22,1	3,7
4. financije i upravljanje ulaganjima	1,9	10,3	35,2	35,7	16,0	3,5
5. korištenje računala	9,4	19,2	30,5	24,4	15,5	3,2
5. poslovi izvoza i uvoza	12,2	16,4	26,8	26,8	15,5	3,2
6. računovodstvo	3,8	12,7	52,1	25,8	5,2	3,1
7. pravo i pravni propisi	9,9	24,4	44,1	16,4	3,8	2,8

II. RAZVOJNI POTENCIJAL OBRTA/PODUZEĆA

Tablica 19.

Stupanj iskorištenosti ukupnih radnih i tehničkih kapaciteta (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. do 50%	22,9	71,4	20,4	80,0	75,0
2. 51% do 75%	30,0				
3. 76% do 100%	47,1				

Tablica 20.

Poslovne investicije u zadnje tri godine (%)

1. nisu imali poslovne investicije	30,0
2. imali su određene poslovne investicije	69,0

Tablica 21.

Vrijednost investicija iz zadnje tri godine kod onih koji su ih imali (u kunama) (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. do 400.000,00 kn	40,3	1.665.634,00	2.864.172,00	500.000,00	500.000,00
2. od 400.001,00 do 2.000.000,00	39,6				
3. od 2.000.001,00 do 18.000.000,00	27,6				

Tablica 22.

Percepcija kretanja ključnih dimenzija poslovanja u idućih godinu dana (%)

	Smanjit će se	Ostat će isti	Povećat će se	M
1. broj Vaših proizvoda/usluga na tržištu	4,7	34,3	60,1	2,5
2. ulaganja u poduzeće	10,3	38,5	50,2	2,4
3. dobit/dohodak	16,0	40,4	42,7	2,3
3. broj zaposlenih	12,7	45,1	41,8	2,3

Tablica 23.

Raspodjela poduzetnika prema novim ulaganjima u skorju budućnosti (%)

1. idu u nova ulaganja	55,9
2. ne idu u nova ulaganja u sljedećih godinu dana	37,6

Tablica 24.

Vrijednost budućih ulaganja (kunama) (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. do 400.000,00 kn	43,5	1.636.948,00	2.977.129,00	1.000.000,00	500.000,00
2. od 400.001,00 do 2.000.000,00	38,2				
3. od 2.000.001,00 do 20.000.000,00	18,3				

N = 115 ili 54%

Tablica 25.

Namjena planiranih ulaganja (%)

Rang/Namjena ulaganja	Da	Ne
1. u radne strojeve, opremu, alate	45,1	54,0
2. u građevinske objekte	28,6	70,4
3. u obrtna sredstva	22,5	76,5
4. u istraživanje i razvoj novih proizvoda	10,3	88,7
5. u zemljište	8,9	90,1
6. u osnivačka ulaganja (dozvole, investicijski projekti, i slično)	2,3	96,7
7. u nešto drugo	1,9	97,2
<i>* ne idemo u nove investicije u idućih godinu dana</i>	28,6	70,4

Tablica 26.

Financijski izvori za buduća ulaganja (%)

Rang/Izvori za ulaganja	Da	Ne
1. krediti od banaka u zemlji	58,7	41,3
2. buduća ulaganja financiramo iz svojih sredstava	31,9	68,1
3. ulaganja poslovnih partnera iz inozemstva	7,5	92,5
4. krediti privatnih osoba	4,7	95,3
5. krediti od poslovnih partnera (obrnika, poduzeća)	2,3	97,7
5. ulaganja poslovnih partnera iz zemlje	2,3	97,7
6. nešto drugo	0,9	99,1
<i>* ne idemo u nove investicije</i>	28,2	71,8

Tablica 27.

Percepcija ključnih činitelja važnih za uspjeh i napredovanje u lokalnoj sredini (%)

Rang/Činitelji uspjeha	Posve nevažno	1	2	3	4	5	Vrlo važno	M
1. snalažljivost		1,4	1,4	9,4	32,9	54,9		4,4
2. znanje i stručnost		1,9	4,2	16,0	31,9	45,5		4,1
3. novac		3,8	3,8	21,1	30,5	40,4		4,0
4. poštenje, zalaganje i korektnost		6,1	7,5	13,1	31,0	42,3		3,9
5. sretan stjecaj okolnosti		3,8	12,7	34,7	26,3	22,1		3,5
6. osobne i obiteljske veze/poznanstva		8,9	12,2	27,7	29,1	20,7		3,4
7. stranačka i politička pripadnost		27,2	19,7	24,4	16,4	11,3		2,6
8. bezobzirnost		36,2	22,5	20,7	11,7	7,5		2,3

Napomena: Ispitanici su činitelje uspjeha/napredovanja ocjenjivali uz pomoć ljestvice, kojoj najmanja vrijednost (= 1) označava najmanji stupanj važnosti činitelja, a najveća vrijednost (= 5) označava najveći stupanj važnosti toga činitelja.

Tablica 28.

Primarna tržišta za prodaju proizvoda/usluga (%)

1. lokalno tržište (mjesto boravka, županija)	32,4
2. regionalno tržište (nekoliko županija)	28,6
3. cijela zemlja	29,6
4. inozemstvo	9,4

Tablica 29.

Raspodjela obrta/poduzeća prema udjelima domaćeg/inozemnog tržišta u ukupnom prometu u zadnjih godinu dana (%)

Domaće tržište	%	M	Mode	Median	Inozemno tržište	%	M	Mode	Median
1. od 8% do 99%	32,2	89,9	100,0	100,0	1. do 5%	26,5	32,2	5,0	20,0
2. 100%	66,2				2. 6% do 25%	26,4			
					3. 26% do 50%	19,2			
					4. 51% do 100%	27,9			
* N = 208 ili 97,7%					* N = 68 ili 31,9%				

Tablica 30.

Procjena jačine konkurencije na primarnom tržištu (%)

1. konkurencija gotovo da i ne postoji	16,4
2. konkurencija je vrlo izražena	83,6

Tablica 31.

Broj konkurenata na primarnom tržištu

	%	M	Mode	Median
1. do 5 konkurenata	32,4	70,1	10,0	10,0
2. 6 do 10 konkurenata	30,7			
3. 11 i više konkurenata	36,9			

N = 111 ili 52,1%; Minimum = 1, maximum = 5.500

Tablica 32.

Percepcija prisutnosti sljedećih obilježja u lokalnih poduzetnika

Rang/Obilježje	Nimalo	1	2	3	4	5	Vrlo mnogo	M
1. radišnost		0,9	1,9	12,7	32,4	50,7		4,3
2. inteligencija (pamet)		1,4	5,6	33,8	41,3	15,5		3,6
2. unapređivanje gospodarstva		2,8	6,1	33,3	42,3	14,1		3,6
3. političke veze		12,7	14,1	34,3	23,0	14,1		3,1
4. iskorištavanje drugih		17,4	28,2	30,5	13,6	8,5		2,7
5. nepoštenje		21,6	31,0	31,5	8,9	5,2		2,4

Tablica 33.

Tipovi najjačih konkurenata anketiranih poduzetnika (%)

Rang	Da	Ne
1. mali i srednji obrti/poduzeća	57,7	42,3
2. velika domaća poduzeća	31,5	68,5
3. velika međunarodna poduzeća/internacionalne kompanije	30,5	69,5
4. netko drugi	8,0	92,0
5. u našoj djelatnosti konkurencija nije izrazita	4,7	95,3

Tablica 34.

Percepcija institucionalnih činitelja koji određuju poslovni uspjeh obrta/poduzeća (%)

Rang/Činitelji	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
1. neučinkoviti sudovi	8,9	7,5	10,3	18,8	53,5	4,0
2. snažna konkurencija	5,2	5,2	19,2	32,9	36,6	3,9
3. spora birokracija	9,9	9,4	19,7	21,6	39,0	3,7
4. manjak financijskih informacija	4,2	9,4	29,6	34,7	20,7	3,6
5. manjak prodajnih/tržišnih informacija	11,3	12,7	25,8	33,3	15,0	3,3

Tablica 34.
(nastavak)

Rang/Činitelji	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
6. sporo dobivanje dozvola i potvrda	16,0	14,6	20,2	24,9	23,9	3,2
6. računovodstveni standardi	10,8	12,7	39,0	23,9	12,7	3,2
7. nedostatak javnih službi/centara za pomoć obrtnicima/poduzetnicima	16,0	18,3	22,5	19,2	22,1	3,1
7. nužnost dobivanja certifikata kvalitete	16,9	14,1	29,6	18,3	19,2	3,1
8. propisi u vezi javnih nabavki	17,4	16,0	31,0	22,5	11,3	2,9
9. propisi u vezi zaštite okoliša	20,7	23,0	32,4	15,5	7,5	2,6
10. nužnost podmićivanja službenih osoba	30,0	22,5	23,0	16,0	7,0	2,5

Tablica 35.
Dominantni tip kupaca/potrošača anketiranih poduzetnika (%)

1. privatna poduzeća	47,9
2. građani	40,8
3. i građani i privatna poduzeća	11,3

Tablica 36.
Percepcija financijskih činitelja koji određuju poslovni uspjeh obrta/poduzeća? (%)

Rang/Činitelji	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
1. manjak poreznih olakšica za ulaganja	3,8	4,2	8,0	27,7	54,9	4,3
2. visoki troškovi osiguranja kredita	7,0	3,3	12,2	25,8	51,2	4,1
2. visoke pristojbe banaka za njihove usluge	3,8	4,7	15,0	28,6	47,4	4,1
3. manjak novca za tekuće poslovanje	5,2	6,6	17,8	25,4	45,1	4,0
4. nevoljkost banaka da financiraju obrtnike/poduzetnike	8,0	7,5	11,7	26,8	45,1	3,9
4. manjak kapitala za ulaganja	6,6	8,9	14,6	25,4	43,7	3,9
5. spor proces dobivanja kredita	8,5	9,4	23,0	21,6	36,2	3,7
6. bankovna birokracija	9,4	8,9	20,7	29,1	30,0	3,6
7. veliki troškovi uzetih kredita	19,7	4,7	16,0	24,4	34,7	3,5
8. visoki troškovi izrade poslovnog plana	12,7	11,3	25,8	19,2	29,6	3,4
9. manjak partnera za kupnju dionica Vašeg poduzeća	57,7	15,0	15,0	4,2	3,8	1,7

Tablica 37.

Pripadnost različitim udruženjima i dobrovoljnim organizacijama (%)

Rang	Da	Ne
1. sportski ili rekreacijski klubovi	50,2	47,4
2. profesionalna i strukovna udruženja	40,8	56,8
3. crkvene ili vjerske organizacije	16,9	80,8
4. dobrotvorne organizacije	16,4	81,2
5. političke stranke	14,6	83,1
6. umjetnička, glazbena ili obrazovna društva	9,4	88,3
7. ekološke grupe i udruge	5,2	92,5

III. SURADNJA S INOZEMNIM OBRTIMA/PODUZEĆIMA

Tablica 38.

Oblici suradnje s inozemnim partnerima? (%)

1. kao samostalni izvoznik (direktni partner inozemnim tvrtkama i podugovaratelj u zemlji radi izvoza)	28,6
2. nešto drugo	6,6
3. nije izvoznik	57,7

Tablica 39.

Zemlje u koje najčešće izvoze anketirani poduzetnici (apsolutne brojke)

1. Njemačka	26
2. Slovenija	19
3. Austrija	17
4. Bosna i Hercegovina	14
5. Italija	11
6. Mađarska, Nizozemska, V. Britanija, Poljska, Francuska, Slovačka, Češka, Belgija, Jugoslavija, Kina, SAD	1-3

Tablica 40.

Glavni inozemni poslovni partneri (%)

Rang	Da	Ne
1. mala i srednja poduzeća	24,4	64,3
2. velike nacionalne kompanije (djeluju samo u toj zemlji)	5,2	83,6
3. velike multinacionalne kompanije (djeluju širom svijeta)	3,8	85,0
4. obrtnici	0,9	87,8
<i>* ne izvozimo naše proizvode/usluge</i>	<i>57,7</i>	<i>31,0</i>

Tablica 41.

Raspodjela poduzetnika prema planovima za izvoz u iduće tri godine? (%)

1. imaju takve planove	25,8
2. nisu im potrebni izvozni poslovi	38,0
3. nešto drugo	8,0

Tablica 42.

Hoće li u iduće tri godine neka inozemna tvrtka ulagati značajnije u obrt/poduzeće radi... (%)

A. zajedničkog poslovanja u Hrvatskoj		B. zajedničkog poslovanja izvan Hrvatske	
1. da	18,3	1. da	12,7
2. ne	76,1	2. ne	81,2

IV. DRŽAVA I PODUZETNICI

Tablica 43.

Percepcija nekih mišljenja o odnosu države i tržišta (%)

Rang	Uopće se ne slažem						Potpuno se slažem	M
		1	2	3	4	5		
1. banke moraju biti potpuno neovisne	1,9	4,7	13,1	19,7	59,6	4,3		
2. gotovo sva poduzeća valja privatizirati	11,3	7,5	19,7	21,6	39,0	3,7		
3. država mora kontrolirati cijene	33,3	18,8	23,9	12,7	8,9	2,4		
4. neuspješna poduzeća koja zapošljavaju velik broj radnika ne treba zatvarati, već im treba financijski pomagati	51,6	13,1	17,8	4,7	10,3	2,1		
4. menadžeri velikih poduzeća moraju biti u dobrim odnosima s ljudima iz vlade/vlasti	48,4	13,1	23,0	9,4	5,2	2,1		
5. stranka kojoj je povjerena vlast u zemlji ima puno pravo odlučivati o tome što je dobro, a što nije dobro u gospodarstvu	58,2	11,7	16,4	5,2	7,0	1,9		
6. država treba imenovati menadžere u velikim poduzećima	66,2	10,8	12,2	4,2	5,2	1,7		

Tablica 44.

Percepcija mjera za relativno brzo povećanje broja zaposlenih u obrtu/poduzeću? (%)

Rang/Mjere	Da	Ne
1. postići bržu naplatu potraživanja od kupaca/partnera	56,3	43,7
2. kreditirati s nižim kamatnim stopama	51,6	48,4
3. dati porezne olakšice poduzetnicima	46,0	54,0
4. osigurati jednokratnu financijsku pomoć države za nova radna mjesta	21,6	78,4
5. brže odobravati investicijske kredite u bankama	14,1	85,9
6. sklopiti ugovore o suradnji s domaćim tvrtkama	13,1	86,9
7. lakše dobivati garancije po kreditima	12,2	87,8
8. financijski poticati izvoz u inozemstvo	10,8	89,2
9. sklopiti ugovore o suradnji s inozemnim tvrtkama	10,3	89,7
10. osigurati jeftinu komunalnu infrastrukturu	9,4	90,6
11. osigurati dugoročni najam nekretnina u vlasništvu države	3,3	96,7
<i>* ne razmišljamo o većem broju radnika</i>	<i>10,3</i>	<i>89,7</i>

Tablica 45.

Percepcija vanjskih činitelja koji određuju poslovni uspjeh obrta/poduzeća? (%)

Rang/Činitelji	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
1. neplaćanja za prodane proizvode/usluge	3,8	4,2	6,1	23,5	60,1	4,3
2. nelojalna konkurencija/siva ekonomija	4,2	2,8	16,4	23,9	50,7	4,1
2. visoki porezi na dohodak	1,9	4,7	16,0	28,2	46,9	4,1
3. visoki porezi na dobit	3,3	4,2	20,2	27,7	43,2	4,0
4. visoki troškovi zdravstvenog osiguranja	4,2	7,5	26,8	29,1	31,5	3,8
5. visoki troškovi mirovinskog osiguranja	6,6	9,9	31,0	26,8	23,9	3,5
6. manjak potražnje za Vašim proizvodima	16,9	8,0	30,0	25,4	17,4	3,2
7. manjak znanja u rukovodećih ljudi	15,0	16,9	25,4	25,4	15,5	3,1
8. dostupnost sirovina	31,0	11,7	14,1	16,4	24,4	2,9
9. visoka cijena Vaših proizvoda/usluga	16,0	23,0	33,8	17,8	7,5	2,8
10. poteškoće u izvozu robe i usluga	39,9	10,3	23,0	11,3	11,3	2,4

V. PERCEPCIJA ČINITELJA RAZVOJA

Tablica 46.

Percepcija razvijenosti međimurskog obrtništva i poduzetništvo (%)

1. međimursko je obrtništvo/poduzetništvo najrazvijenije u zemlji	63,4
2. međimursko obrtništvo/poduzetništvo nije najrazvijenije u zemlji	22,5
3. ne znam	13,6

Tablica 47.

Percepcija razloga razvijenosti poduzetništva u Međimurju (%)

Rang	Da	Ne
1. radišnost i marljivost domaćih ljudi	83,6	16,0
2. tradicija proizvodnog obrta/poduzetništva u obiteljima	49,8	49,8
3. znanja razvijena kod ljudi za duga rada u inozemstvu	39,4	60,1
4. sposobnost domaćih ljudi da razumiju i razviju nove potrebe kod svojih kupaca	37,6	62,0
5. raspoloživi kapital u domaćih ljudi	18,8	80,8
6. pogodan zemljopisni položaj uz granicu/izloženost vanjskim utjecajima	9,9	89,7
7. dostupnost komunalne infrastrukture (struja, plin, kanalizacija, voda...)	4,7	94,8
8. poticanje razvoja obrta/poduzetništva još za stare vlasti u socijalizmu	4,2	95,3
9. spremnost poduzetnika da međusobno surađuju	3,8	95,8
* ne smatram da je poduzetništvo ovdje vrlo razvijeno	8,0	91,5

Tablica 48.

Percepcija socijalnih činitelja koji određuju poslovni uspjeh obrta/poduzeća (%)

Rang/Činitelji	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
1. izostanak potpore lokalne vlasti	9,9	8,0	29,1	25,8	25,4	3,5
1. izostanak povjerenja u društvu	8,0	8,9	28,6	31,9	21,6	3,5
2. izostanak potpore Vaše komore/udruge	10,3	11,7	29,1	24,9	21,6	3,4
2. nevoljkost poduzetnika da se udruže i surađuju radi zaštite svojih interesa	8,5	13,1	31,5	24,4	21,1	3,4
3. izostanak potpore drugih poslovnih udruga	12,2	14,1	43,2	14,6	11,7	3,0
3. manjak savjetodavnih/konzultantskih usluga	13,6	15,0	32,9	27,7	8,9	3,0

Tablica 48.
(nastavak)

Rang/Činitelji	Posve nevažno	Nevažno	Ni nevažno ni važno	Važno	Vrlo važno	M
4. nedostupnost inozemnih partnera	20,2	15,5	30,0	18,8	12,2	2,9
5. izostanak podrške obitelji i prijatelja	25,8	15,0	23,5	19,2	15,0	2,8
5. izostanak političkog promicanja izvoza	25,8	13,1	30,0	13,1	14,6	2,8
6. neuređene zemljišne knjige	26,3	15,5	29,1	11,3	15,0	2,7

Tablica 49.

Procjena životnog standarda vlastite obitelji/kućanstva u odnosu na prosječni standard u zemlji (%)

1. nešto/znatno je iznad prosječnoga	60,1
2. prosječan	33,3
3. znatno/ništa je niži od prosječnoga	5,7

Tablica 50.

Percepcija životnog standarda vlastite obitelji/kućanstva u sljedeće 3 godine (%)

1. biti će približno isti kao i sada	70,0
2. biti će bolji no sada	22,1
3. biti će lošiji od sadašnjega	7,5

Tablica 51.

Percepcija glavnih razloga neuspjeha poduzetnika u lokalnoj sredini (%)

Rang	Da	Ne
1. loša naplata isporučene robe/usluga	56,8	43,2
2. osobna nesposobnost u vođenju i organizaciji poduzeća	52,6	47,4
3. velika potrošnja za privatne (i obiteljske) potrebe	34,3	65,7
4. preveliko zaduživanje u prijašnjim fazama rada	33,8	66,2
5. slaba kupovna moć stanovništva	28,2	71,8
6. nedostatak jeftinijih financijskih sredstava/kredita	23,9	76,1
7. loša procjena kretanja na tržištu	19,2	80,8
8. zastarjelost tehnologije i opreme	16,9	83,1
9. djelovanje snažne konkurencije	13,6	86,4
10. loš odnos prema zaposlenima	8,5	91,5
11. fizičko/psihološki (zdravstveni) slom poduzetnika	1,4	98,6

Tablica 52.

Percepcija temeljnih vrijednosti uz pomoć ljestvice od 1 do 5 (%)

Rang	Uopće nije važno	1	2	3	4	5	Veoma je važno	M
1. poštenje		0,0	0,0	2,3	8,0	87,3		4,9
1. ljubav		0,5	0,0	8,0	33,3	55,9		4,9
2. djeca		1,4	0,0	1,4	8,0	87,8		4,8
3. rad		0,0	0,5	0,9	23,9	72,8		4,7
4. brak		1,4	0,9	8,0	15,5	72,3		4,6
4. znanje i naobrazba		0,0	0,0	4,2	27,7	66,2		4,6
4. sloboda i neovisnost		0,5	0,5	4,7	25,4	67,6		4,6
5. prijateljstvo		0,0	0,0	8,9	31,0	58,2		4,5
6. seksualni život		0,9	4,2	14,6	32,4	46,0		4,2
6. zaštita okoliša		2,3	2,3	13,1	31,5	48,8		4,2
7. slobodno vrijeme		1,4	4,2	24,9	33,8	33,3		4,0
7. novac		0,5	2,3	20,2	46,9	28,2		4,0
8. vjera		18,3	18,3	31,0	17,4	13,1		2,9
9. nacija		23,0	14,6	29,1	18,3	13,1		2,8
10. politika		28,2	22,5	32,9	8,9	5,2		2,4

VI. PODUZETNIK/MENADŽER OSOBNO

Tablica 53.

Dobna struktura ispitanika (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. do 35 godina	14,2	44,4	8,3	48,0	45,0
2. 36 do 45 godina	37,9				
3. 46 do 63 godine	47,9				

Tablica 54.

Spolna struktura ispitanika (%)

1. muškarci	74,6
2. žene	24,4

Tablica 55.

Podjela ispitanika prema najvišoj završenoj školi (%)

	Završena škola ispitanika	Završena škola oca
1. bez škole/nepotpuna osnovna škola	0,0	12,6
2. potpuna osnovna škola	0,0	20,2
3. srednja škola (KV, VKV, SSS)	44,1	52,6
4. viša škola	26,3	8,0
5. fakultet, magisterij, doktorat	29,1	4,2

Tablica 56.

Bračni status ispitanika (%)

1. oženjen udata	89,7
2. ostalo	10,3

Tablica 57.

Podjela ispitanika prema tipu naselja rođenja (%)

	Ispitanik	Njegov/ njezin otac
1. selo	58,2	78,4
2. manji grad (Čakovec, Varaždin i sl.)	38,0	18,8
3. grad/veliki grad	2,8	1,8

Tablica 58.

Ukupan broj članova kućanstva (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. 1 do 3 člana	27,2	4,0	1,4	4,0	4,0
2. 4 člana	46,9				
3. 5 do 11 članova	24,3				

Tablica 59.

Broj članova kućanstva sa stalnim mjesečnim prihodima (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. 1 do 2 člana	62,1	2,5	0,9	2,0	2,0
2. 3 člana	24,4				
3. 4 do 6 članova	13,1				

Tablica 60.

Podjela ispitanika prema ukupnim godinama radnog staža (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. do 10 godina	11,4	22,5	8,6	30,0	23,0
2. od 11 do 20 godina	30,0				
3. 21 do 30 godina	40,0				
4. 31 godina i više	18,6				

Tablica 61.

Podjela ispitanika prema godinama početka rada u određenom obliku poduzetništva (%)

	%	M	St. d.	Mode	Median
1. 15 do 25 godina	30,8	29,0	6,5	28,0	28,0
2. 26 do 35 godina	53,6				
3. 36 do 50 godina	15,6				

Tablica 62.

Podjela ispitanika prema stručnoj spremi stečenoj školovanjem (%)

1. ekonomska	37,1
2. tehnička	44,6
3. ostale struke	18,3

II. TEMELJNI
REZULTATI
ISTRAŽIVANJA
RELEVANTNE
JAVNOSTI
MEĐIMURJA

I. PERCEPCIJA MEĐIMURJA I NJEGOVIH RESURSA*

Tablica 1.
Percepcija ključnih obilježja Međimurja (%)

Rang/Obilježje	1	2	3	M
1. to je zavičaj vrijednih ljudi	0,0	2,4	95,1	2.97
2. to je kraj očuvane prirode	4,9	36,6	51,2	2.50
3. to je kraj kojem trebaju strateški ulagači	12,2	36,6	43,9	2.34
4. to je razvojni primjer za cijelu zemlju	7,3	56,1	31,7	2.25
5. to je kraj koji ima razvojnu viziju	9,8	68,3	17,1	2.07
6. to je kraj dobro organizirane uprave	29,3	46,3	17,1	1.87
7. to je kraj nesposobnih upravljača	58,5	34,1	0,0	1.37

Napomene: * Ovi su podaci sastavni dio projekta *Poduzetništvo u Međimurju* (voditelj kojega je dr. D. Čengić), koji se realizirao od rujna do studenoga 2002. godine za potrebe Međimurskog poduzetničkog centra (MPC) iz Čakovca. Rezultati prikazani u ovim tablicama (N = 41) predstavljaju odgovore tzv. relevantne međimurske javnosti, sastavljene od gospodarstvenika, stručnjaka i javnih službenika/djelatnika! ** Ispitanici su odgovarali uz pomoć ljestvice od 1 do 3, pri čemu brojevi znače sljedeće: 1 = ne povezujem to obilježje s Međimurjem, 2 = donekle povezujem to obilježje s Međimurjem, 3 = posve povezujem to obilježje s Međimurjem. ** M = aritmetička sredina! *** Kako svi ispitanici nisu odgovorili na pojedina pitanja, zbroj postotaka ne doseže nužno 100%!

Tablica 2.

Mišljenje ispitanika o globalizaciji (%)

1. globalizacija je proces koji se ne može zaustaviti, a od naše sposobnosti ovisi hoćemo li je iskoristiti	78,0
2. globalizacija služi samo stranim kompanijama da osvoje lokalna tržišta, pa tako i međimursko	14,6
3. globalizacija je šansa za novi ekonomski probitak ljudi i poduzeća iz Međimurja	7,3

Napomena: * Kako svi ispitanici nisu odgovorili na pojedina pitanja, zbroj postotaka ne doseže nužno 100%!

Tablica 3.

Procjena gospodarskog i razvoja Međimurja u proteklih deset (10) godina (%)

1. gospodarski smo se razvijali, ali još uvijek daleko ispod svojih mogućnosti	65,9
2. gospodarski smo se donekle razvijali	22,0
3. gospodarski smo nazadovali	12,2
4. gospodarski smo se jako razvijali zahvaljujući korištenju svih svojih potencijala	0,0

Tablica 4.

Percepcija gospodarski najrazvijenijih hrvatskih županija (%)

Rang/Županija	%
1. Zagrebačka	53,7
2. Istarska	19,5
3. Međimurska	14,6
4. Varaždinska	9,8
5. Primorsko-goranska	2,4

Tablica 5.

Percepcija razvijenosti Međimurja u odnosu na najbliže slovenske županije (%)

Rang	%	M	Median
1. Međimurje je u odnosu na njih gospodarski izjednačeno	56,1	1,67	2,0
2. Međimurje je gospodarski slabije	36,6		
3. Međimurje je gospodarski razvijenije	4,9		

Tablica 6.

Percepcija razvijenosti Međimurja u odnosu na najbliže mađarske županije (%)

Rang	%	M	Median
1. Međimurje je gospodarski razvijenije	46,3	2.35	2.0
2. Međimurje je u odnosu na njih gospodarski izjednačeno	39,0		
3. Međimurje je gospodarski slabije	12,2		

Tablica 7.

Percepcija djelatnosti u kojima je Međimurje gospodarski razvijenije od susjednih županija, uključujući i slovenske i mađarske županije (%)

Rang/Djelatnosti	%
1. tradicionalno obrtništvo/zanatstvo	43,6
2. graditeljski obrt/industrija	12,8
2. trgovina i druge uslužne djelatnosti	12,8
3. metalna i strojogradna industrija	10,3
4. informatički obrt/industrija	7,7
5. poljoprivredna proizvodnja	2,6
5. tekstilna industrija	2,6
* ni u jednoj djelatnosti Međimurje nije u prednosti u odnosu na susjedne županije/regije	7,3

Tablica 8.

Percepcija temeljnih izvora međimurske prednosti u razvijenijim djelatnostima u odnosu na susjedne županije (%)

Rang/Izvori prednosti	%
1. radišnost domaćih ljudi/vlasnika poduzeća	73,2
2. dobra organizacija poslovanja i rada	7,3
3. dobra komunalna i prometna infrastruktura	4,9
3. jeftinija radna snaga	4,9
4. dobro obrazovana radna snaga	2,4
4. bolja kvaliteta proizvoda/usluga	2,4
4. nešto drugo	2,4
* uloženi kapital	0,0
* poznavanje tržišta	0,0
* ni u jednoj djelatnosti nismo u prednosti u odnosu na susjedne županije/regije	7,3

Tablica 9.

Percepcija razvoja Međimurja u sljedećih deset (10) godina (%)

1. Međimurje će biti među prve tri narazvijenije hrvatske županije	41,5
2. Međimurje se u razvojnog smislu neće posebno razlikovati od prosječnih hrvatskih županija	31,7
3. Međimurje će biti narazvijenija županija u sjeverozapadnoj Hrvatskoj	19,5
4. Međimurje će u razvojnog smislu nazadovati	4,9
5. nešto drugo	2,4

Tablica 10.

Najvažnije županije s kojima bi se Međimurje trebalo uspoređivati kad je riječ o poželjnim pravcima budućeg razvoja (%)

1. sa sličnim austrijskim županijama/pokrajinama	39,0
2. sa sličnim županijama/pokrajinama u zajednici Alpe-Adria	19,5
3. s najbližim slovenskim županijama/pokrajinama	14,6
4. s Istarskom županijom	9,8
5. s Varaždinskom županijom	7,3
6. sa Zagrebačkom županijom	4,9
7. sa sličnim njemačkim županijama/pokrajinama	2,4
* s najbližim mađarskim županijama/pokrajinama	0,0

Tablica 11.

Percepcija činitelja/resursa koji su najviše pridonijeli gospodarskom razvoju Međimurja u zadnjih deset godina (%)

1. radišnost obrtnika/vlasnika malih poduzeća	68,3
2. raspoloživi kapital u rukama domaćih ljudi	9,8
3. spremnost međimurskih poduzetnika i menadžera da međusobno surađuju radi osvajanja novih tržišta	4,9
3. pogodan zemljopisni položaj uz granicu	4,9
4. proizvodne i uslužne inovacije	2,4
4. upravljačke sposobnosti menadžera velikih poduzeća	2,4
4. razvijena komunalna infrastruktura	2,4
* ekstenzivno stočarstvo/tradicionalna poljoprivreda	0,0
* rad visokoobrazovanih stručnjaka/znanstvenika	0,0
* mehanizirana poljoprivredna proizvodnja	0,0
* tržišno poznate marke proizvoda/usluga	0,0
* rad obrazovanih industrijskih radnika	0,0
* dostupni bankovni/financijski/državni kapital	0,0
* upravljačke sposobnosti županijske/gradskih uprava	0,0
* inozemni kapital/inozemna ulaganja	0,0

Tablica 12.

Djelatnosti u koje treba ulagati radi razvoja Međimurja u idućih deset godina (%)

1. obrazovanje radne snage	24,4
2. obrti/industrije temeljene na izvornim međimurskim/hrvatskim proizvodima	22,0
3. proizvodnja zdrave hrane	12,2
4. moderna industrijska proizvodnja specifičnih proizvoda	7,3
5. specijalistički oblici obrazovanja – vrsnoćom najbolji u nacionalnim okvirima	4,9
5. razvoj specijalnih institucija za planiranje razvoja Međimurja	4,9
5. turizam oslonjen na turistički originalne usluge i odredišta, jedinstvene u međunarodnim okvirima	4,9
6. kvalitetnija javna uprava/službe	2,4
6. ekstenzivno stočarstvo – tzv. prirodni uzgoj stoke	2,4
6. visokomehanizirana poljoprivreda na velikim površinama	2,4
6. tradicionalno obrtništvo/zanatstvo	2,4
6. neka druga djelatnost	2,4
* tehnološki moderna tekstilna industriju	0,0
* industrija masovne proizvodnje	0,0
* graditeljstvo	0,0
* zdravstveni turizam i usluge	0,0

Tablica 13.

Percepcija najvažnijih činitelja/resursa za gospodarski razvoj Međimurja u sljedećih deset godina (%)

1. radišnost obrtnika/vlasnika malih poduzeća	26,8
2. spremnost međimurskih poduzetnika i menadžera da međusobno surađuju radi osvajanja novih tržišta	24,4
3. pogodan zemljopisni položaj uz granicu	12,2
4. rad visokoobrazovanih stručnjaka/znanstvenika	7,3
4. proizvodne i uslužne inovacije	7,3
4. inozemni kapital/inozemna ulaganja	7,3
5. rad obrazovanih industrijskih radnika	4,9
6. mehanizirana poljoprivredna proizvodnja	2,4
6. upravljačke sposobnosti županijske/gradskih uprava	2,4
6. razvijena komunalna infrastruktura	2,4
6. nešto drugo	2,4
* ekstenzivno stočarstvo/tradicionalna poljoprivreda	0,0
* tržišno poznate marke proizvoda/usluga	0,0
* upravljačke sposobnosti menadžera velikih poduzeća	0,0
* raspoloživi kapital u rukama domaćih ljudi	0,0
* dostupni bankovni/financijski/državni kapital	0,0

Tablica 14.

Djelatnosti u kojima bi se moglo u idućih deset godina zaposliti najviše novih radnika u Međimurju (%)

1. u obrtima/industrijama temeljenima na izvornim međimurskim/hrvatskim proizvodima	29,3
2. u graditeljstvu	22,0
3. u modernoj industrijskoj proizvodnji specifičnih proizvoda	12,2
4. u proizvodnji zdrave hrane	14,6
5. u tradicionalnom obrtništvu/zanatstvu	7,3
6. u tehnološki modernoj tekstilnoj industriji	4,9
7. u industriji masovne proizvodnje	2,4
7. u obrazovanju radne snage	2,4
7. u nekoj drugoj djelatnosti	2,4
* u ekstenzivnom stočarstvu (tzv. prirodni uzgoj stoke)	0,0
* u visokomehaniziranoj poljoprivredi na velikim površinama	0,0
* u zdravstvenom turizmu i uslugama	0,0
* u specijalističkim oblicima obrazovanja – vrsnoćom najboljima u nacionalnim okvirima	0,0
* u turizmu oslonjenom na turistički originalne usluge i odredišta, jedinstvene u međunarodnim okvirima	0,0
* u javnoj upravi/sluzbama	0,0
* u razvoju specijalnih institucija za planiranje razvoja Međimurja	0,0

Tablica 15.

Tip radne snage potreban za razvoj poduzeća/institucija u idućih deset godina (%)

1. radnici fakultetskog obrazovanja – tehničke naobrazbe (inženjeri, i sl.)	29,3
2. radnici fakultetskog obrazovanja – ekonomisti, pravnici i slična zanimanja	26,8
3. radnici srednje stručne spreme – tehničke naobrazbe	19,5
4. visokoobrazovani menadžeri srednjega organizacijskog ranga (od poslovode pogona do voditelja sektora)	14,6
5. visokoobrazovani menadžeri najvišeg organizacijskog ranga	9,8
* niskokvalificirana radna snaga	0,0

II. PODUZEĆA/INSTITUCIJE I OKOLINA

Tablica 16.

Percepcija procesa doseljavanja novih stanovnika iz drugih krajeva Hrvatske i/li Europe u Međimurje u idućih deset godina (%)

1. ne, neće se doseljavati novi stanovnici	46,3
2. da, doseljavat će se novi stanovnici	29,3
3. ne znam	24,2

Tablica 17.

Percepcija ključnih upravnih, komunalnih i političkih prednosti i nedostataka Međimurske županije u odnosu na Varaždinsku i Istarsku županiju (%)

Rang/Obilježje	Nedostaci	-1	0	+1	Prednosti	M
1. komunalna infrastruktura (struja, plin, voda, ...)		0,0	41,5	56,1		.57
2. zemljopisni položaj		9,8	41,5	46,3		.37
3. cestovna/prometna infrastruktura		4,9	65,9	26,8		.22
4. poštivanje zakonitosti i stručnog mišljenja		12,2	65,9	19,5		.07
-1. dostupnost javnih službi građanima		17,1	73,2	7,3		-.10
-2. uvažavanje interesa gospodarstva		26,8	58,5	12,2		-.15
-3. postojanje jasne vizije budućeg razvoja		34,1	53,7	9,8		-.25
-4. sposobnost lokalne administracije/uprave		43,9	48,8	4,9		-.40
-5. veze lokalnih političara s vlašću u Zagrebu		78,0	17,1	2,4		-.77

Napomena: Ispitanici su izrazili svoje mišljenje uz svaki ponuđeni odgovor zaokruživanjem određenog broja od 1 do 3, pri čemu brojevi znače: -1 = nedostatak, 0 = niti nedostatak niti prednost, +1 = prednost!

Tablica 18.

Percepcija glavnih gospodarskih/ekonomskih takmičara međimurskoga gospodarstva (%)

1. mala i srednja poduzeća (do 250 radnika)	75,6
2. velika poduzeća (250 do 500 radnika)	7,3
2. neformalne grupe političara i poslovnih ljudi	7,3
3. moćnici koji zatvaraju tržišta u pojedinim županijama	4,9
4. neregistrirani pojedinci/djelatnosti iz "sive ekonomije"	2,4
4. nešto drugo	2,4
* velika/multinacionalna poduzeća (500 radnika i više)	0,0

Tablica 19.

Percepcija ključnih činitelja uspjeha i napredovanja u Međimurju (%)

Rang/Činitelji	Bez utjecaja	1	2	3	4	5	Vrlo veliki utjecaj	M
1. snalažljivost		2,4	2,4	9,8	48,8	34,1		4.12
2. znanje i stručnost		2,4	7,3	22,0	17,1	46,3		4.02
3. novac		2,4	9,8	14,6	48,8	22,0		3.80
4. poštenje, zalaganje i korektnost		4,9	19,5	24,4	31,7	19,5		3.41
5. sretan stjecaj okolnosti		2,4	22,0	36,6	24,4	12,2		3.22
6. osobne i obiteljske veze		9,8	12,2	41,5	22,0	12,2		3.15
7. stranačka i politička pripadnost		14,6	19,5	26,8	22,0	14,6		3.02
8. bezobzirnost		14,6	19,5	41,5	17,1	4,9		2.77
9. članstvo u neformalnim grupama		14,6	36,6	26,8	12,2	7,3		2.60
10. pripadnost međimurskim obiteljima		24,4	34,1	24,4	14,6	0,0		2.30

Napomena: Ispitanici su svoje mišljenje izrazili uz pomoć ocjena od 1 do 5, pri čemu je 1 = bez utjecaja, a 5 = vrlo veliki utjecaj!

Tablica 20.

Ulaganja u razvoj poslovanja u idućem planskom razdoblju (u kunama)

	M
1. 200.000,00 – 400.000,00	7,3
2. 400.001,00 – 800.000,00	9,8
3. 800.001,00 – 1.500.000,00	14,6
4. 1.500.001 – 3.000.000,00	7,3
5. 3.000.001,00 – 64.000.000,00	14,6
* ne ulažemo ništa/gotovo ništa	7,3

Tablica 21.

Percepcija budućih ulaganja u poduzećima/institucijama po pojedinim područjima (%)

Rang/Područja ulaganja	Da	Ne
1. tehnologija (alati, strojevi, ...)	70,7	26,8
2. razvoj novih proizvoda/poslovanja	63,4	34,1
3. kapitalna oprema (zgrade, zemljište...)	58,5	39,0
3. ulaganja u tržišna istraživanja/marketing	58,5	36,6
4. ulaganja u tzv. društveni standard (dječji vrtići, škole, knjižnice i sl.)	26,8	68,3
5. ulaganja u komunalnu infrastrukturu	19,5	78,0
6. ulaganja u rekreativne sadržaje	14,6	80,5
6. ulaganja u kulturnu baštinu/turizam	14,6	80,5

Tablica 22.

Izvori financiranja razvoja poduzeća/institucije u iduće tri godine (%)

1. iz prethodne dobiti/dohotka poduzeća-institucije	36,6
1. iz kredita banaka/financijskih ustanova	36,6
2. iz drugih izvora	19,5
3. ulaganjem drugih poduzeća u Vaše poduzeće	4,9
* dodatnim porezima/doprinosima	0,0
* posudbom novca od privatnih osoba	0,0

Tablica 23.

Percepcija ključnih prednosti i nedostataka poduzeća/institucije u odnosu na konkurenciju/slične institucije (%)

Rang/Obilježje	Nedostaci	-1	0	+1	Prednosti	M
1. kakvoća Vaših proizvoda/usluga	2,4	12,2	82,9			.82
2. tehnička/stručna znanja zaposlenih	2,4	22,0	73,2			.72
3. odnosi s potrošačima/klijentima	0,0	26,8	61,0			.69
4. poznavanje tržišta/raspoloženja javnosti	0,0	39,0	58,5			.60
5. cijena/dostupnost Vaših proizvoda/usluga	4,9	36,6	56,1			.52
6. sposobnosti vlasnika/uprave/menadžera	4,9	39,0	53,7			.50
7. podrška i razumijevanje u obitelji	7,3	53,7	34,1			.28
8. marketinško-propagandne aktivnosti	17,1	51,2	29,3			.12
9. raspoloživi kapital u poduzeću/instituciji	14,6	58,5	24,4			.10
-1. pristup kapitalu izvan poduzeća/institucije	24,4	51,2	19,5			-.05
-2. poznavanje važnih političara/menadžera	34,1	56,1	7,3			-.27

Napomena: * Ispitanici su svoje mišljenje izrazili uz pomoć ocjena od -1 do +1, pri čemu brojevi znače: -1 = nedostatak, 0 = niti nedostatak niti prednost, +1 = prednost! ** Kako svi ispitanici nisu odgovorili na pojedina pitanja, zbroj postotaka ne doseže nužno 100%!

Tablica 24.

Percepcija ključnih obilježja novog urbanističkog plana u odnosu na prethodni (%)

Rang/Obilježja plana	Da	Ne
1. povećana je zona poslovno-industrijske izgradnje	65,9	19,5
2. povećana je zona stambeno-poslovne izgradnje	48,8	36,6
3. povećane su zone uslužnih površina	46,3	39,0
4. povećana je zona stambene izgradnje	43,9	41,5
4. povećane su zone prometnih površina	43,9	41,5
5. povećan je udio poljoprivrednih površina	7,3	78,0

Tablica 25.

Ključni pojedinci/institucije s kojima ispitanici najčešće surađuju radi sklapanja konkretnih poslova/ugovora (%)

1. poduzetnici/vlasnici malih/srednjih poduzeća	46,3
2. predstavnici lokalne uprave (županija/gradovi, ...)	22,0
3. strana poduzeća izvan Hrvatske	12,2
4. vlasnici/menadžeri velikih poduzeća	4,9
4. građani/potrošači/kupci	4,9
5. predstavnici banaka/financijskih institucija	2,4
5. strana poduzeća koja rade u Hrvatskoj	2,4
5. predstavnici republičke državne uprave	2,4
5. više različitih tipova poduzeća/institucija istovremeno	2,4

Tablica 26.

Percepcija najvažnijih tipova suradnje za stabilan rast poslovanja u iduće tri godine (%)

1. s poduzetnicima/vlasnicima malih/srednjih poduzeća	41,5
2. s predstavnicima lokalne uprave (županija/gradovi, ...)	19,5
3. sa stranim poduzećima izvan Hrvatske	12,2
4. s vlasnicima/menadžerima velikih poduzeća	7,3
5. sa stranim poduzećima koja rade u Hrvatskoj	4,9
5. s građanima/potrošaćima/kupcima	4,9
5. suradnja s više partnera istodobno	4,9
6. s predstavnicima republičke državne uprave	2,4
6. s predstavnicima banaka/financijskih institucija	2,4

Tablica 27.

Percepcija ne-novčanih mjera kojima bi Međimurska županija mogla najviše pomoći poslovnom razvoju poduzeća i institucija (%)

Rang/Mjera	Da	Ne
1. učinkovitiji rad tijela lokalne samouprave	65,9	29,3
2. donošenje jasnog razvojnog plana županije	63,4	34,1
3. ulaganje novca u nove infrastrukturne projekte	56,1	39,0
3. djelatna pomoć pri dobivanju novih poslova/osvajanju novih tržišta izvan županije i zemlje	56,1	39,0
4. veće korištenje javnih natječaja pri dodjeli poslova	46,3	48,8
5. rad na promjenama radnog zakonodavstva	41,5	53,7
* važnije su mjere gradova nego županije	24,4	70,7

Tablica 28.

Percepcija ključnih gospodarskih aktera razvoja Međimurja u idućem razdoblju (%)

1. obrtnici i srednje velika poduzeća	61,0
2. obrtnici i mala poduzeća	26,8
3. velika poduzeća (s 500 i više radnika)	4,9
4. netko drugi	4,9
5. velika regionalna/multinacionalna poduzeća	2,4

III. NEKI OSOBNI PODACI

Tablica 29.

Raspodjela ispitanika prema dobi (%)

Dob	%	M	Mode
1. do 35 godina	12,2	47,7	50,0
2. od 36 do 45 godina	24,4		
3. od 46 do 64 godine	63,4		

Tablica 30.

Raspodjela ispitanika prema spolu (%)

1. muškarci	78,0
2. žene	22,0

Tablica 31.

Raspodjela ispitanika prema najvišoj završenoj školi (%)

1. srednja škola (KV, VKV, SSS)	9,8
2. viša škola	31,7
3. fakultet	51,2
4. specijalizacija, magisterij, doktorat	7,3

Tablica 32.

Raspodjela ispitanika prema godinama radnog staža (%)

	%	M	Mode
1. do 10 godina	14,6	25,2	30,0
2. od 11 do 20 godina	17,1		
3. od 21 do 30 godina	39,0		
4. s 31 godinom i više	29,3		

Tablica 33.

Raspodjela ispitanika prema temeljnoj struci (%)

1. ekonomska	43,9
2. tehnička	41,5
3. prirodoslovna	7,3
4. pravna	4,9
5. informatička	2,4
* društvena/humanistička	0,0

Tablica 34.

Raspodjela ispitanika prema osnovnom zanimanju, kojim se bave najvećim dijelom svoga profesionalnog života (%)

1. stručnjaci/vlasnici poduzeća	46,3
2. menadžeri/vlasnici poduzeća	26,8
3. službenici/javni djelatnici	12,2

Tablica 35.

Broj zaposlenih kojima rukovode anketirani (%)

	%	M	Median	Mode
1. do 50 zaposlenih	48,8	106,9	30,0	3,0
2. od 51 do 250 zaposlenih	19,5			
3. 251 zaposlenik i više	19,5			
* ne rukovode/rade kao službenici u javnim/državnim službama	12,2			

Tablica 36.

Raspodjela ispitanika prema djelatnost tvrtke/institucije u kojoj rade (%)

1. proizvodnja/prerađivačka industrija	34,1
2. pružanje obrazovnih/istraživačkih usluga	19,5
3. trgovina/druge gospodarske usluge	14,6
4. graditeljstvo	9,8
5. poljoprivreda i stočarstvo	7,3
5. nešto drugo	7,3
6. djelatnost lokalne uprave (županije/grada/općine)	4,9
7. transport i komunikacije	2,4
* pružanje zdravstvenih usluga	0,0

IV. STATISTIKA PODUZEĆA NA RAZINI HRVATSKE

Tablica 37.

Broj ekonomski aktivnih poduzeća u Hrvatskoj

Tip poduzeća	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Mala	8.815	14.641	24.843	33.973	48.016	58.072	60.081	62.501	59.718	57.323	56.173
Srednja	1.444	1.383	1.852	1.119	1.194	1.338	1.500	1.730	1.784	2.075	2.044
Velika	600	480	442	498	517	515	528	558	548	574	556
Ukupno	10.859	16.504	27.137	35.590	49.727	59.922	62.109	64.789	62.050	59.972	58.773

Izvor: * Kovačević, Z., Obadić, A., 2001; Informacija o osnovnim financijskim rezultatima poduzetnika RH u 2000. godini. **Mala poduzeća su ona s manje od 50 zaposlenih, srednja ona koja zapošljavaju od 51 do 250 radnika, a velika s više od 250 zaposlenih.

Tablica 38.

Prosječan broj zaposlenih po poduzeću

Tip poduzeća	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Mala	11,8	8,4	6,4	4,6	4,0	3,5	3,5	3,6	3,8	4,2	4,8
Srednja	237,2	171,6	118,5	185,5	162,3	132,7	113,5	99,9	96,7	76,5	77,3
Velika	1.144,0	1.097,0	973,2	872,1	820,0	752,2	669,9	620,5	605,6	551,2	562,1
Prosječan broj zaposlenih u svim tipovima poduzeća (po godinama)	464,3	425,6	366,0	354,0	328,7	296,1	262,3	241,3	235,3	210,6	214,7

Izvor: * Kovačević, Z., Obadić, A., 2001.; Informacija o osnovnim financijskim rezultatima poduzetnika RH u 2000. godini. **Mala poduzeća su ona s manje od 50 zaposlenih, srednja ona koja zapošljavaju od 51 do 250 radnika, a velika s više od 250 zaposlenih.

III. NEKA OBILJEŽJA
LJUDSKIH RESURSA
HRVATSKE PREMA
POPISU
STANOVNIŠTVA
2001. GODINE

Tablica 1.
Stanovništvo staro 15 i više godina, prema obrazovanju i po županijama (Popis 2001.)

Županija	Ukupno		Bez škole		Nezavršena OŠ		OŠ		Srednje obrazovanje		VŠ		VSS		Nepoznato	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Zagrebačka	255.874	100,0	6.286	2,5	46.038	18,0	58.033	22,7	122.898	48,0	7.747	3,0	12.379	4,8	2.493	1,0
Krapinsko-zagorska	118.139	100,0	2.465	2,1	30.531	25,8	29.360	24,9	48.345	40,9	3.045	2,6	3.816	3,2	577	0,5
Sisačko-moslavačka	155.439	100,0	7.759	5,0	31.770	20,4	35.875	23,1	67.550	43,5	4.699	3,0	7.084	4,6	702	0,5
Karlovačka	121.266	100,0	4.859	4,0	27.056	22,3	24.951	20,6	53.039	43,7	4.345	3,6	6.095	5,0	921	0,8
Varaždinska	152.962	100,0	2.296	1,5	30.359	19,8	37.412	24,5	69.463	45,4	5.269	3,4	7.522	4,9	641	0,4
Koprivničko-križevačka	103.403	100,0	2.086	2,0	25.734	24,9	31.901	30,9	35.651	34,5	2.982	2,9	4.235	4,1	814	0,8
Bjelovarsko-bilogorska	110.279	100,0	3.928	3,6	26.647	24,2	29.587	26,8	42.207	38,3	2.919	2,6	4.330	3,9	661	0,6
Primorsko-goranska	262.670	100,0	2.836	1,1	27.344	10,4	48.583	18,5	142.161	54,1	13.963	5,3	25.927	9,9	1.856	0,7
Ličko-senjska	45.477	100,0	2.118	4,7	12.421	27,3	9.015	19,8	18.387	40,4	1.513	3,3	1.701	3,7	322	0,7
Virovitičko-podravska	76.427	100,0	2.760	3,6	16.710	21,9	23.641	30,9	28.340	37,1	1.713	2,2	2.678	3,5	585	0,8
Požeško-slavonska	68.865	100,0	3.276	4,8	14.382	20,9	18.859	27,4	27.285	39,6	1.875	2,7	2.765	4,0	423	0,6
Brodsko-posavska	142.037	100,0	6.052	4,3	27.911	19,7	36.163	25,5	61.203	43,1	3.819	2,7	5.987	4,2	902	0,6
Zadarska	132.549	100,0	6.787	5,1	20.597	15,5	26.108	19,7	63.494	47,9	5.281	4,0	8.840	6,7	1.442	1,1
Osječko-baranjska	271.787	100,0	9.113	3,4	47.287	17,4	69.328	25,5	119.444	43,9	7.865	2,9	17.051	6,3	1.699	0,6
Šibensko-kninska	93.938	100,0	7.414	7,9	15.693	16,7	16.874	18,0	44.470	47,3	3.604	3,8	5.273	5,6	610	0,6
Vukovarsko-srijemska	165.409	100,0	8.782	5,3	31.902	19,3	43.516	26,3	68.380	41,3	4.506	2,7	6.439	3,9	1.884	1,1
Splitsko-dalmatinska	378.091	100,0	13.302	3,5	47.182	12,5	67.137	17,8	196.955	52,1	18.992	5,0	32.028	8,5	2.495	0,7
Istarska	175.167	100,0	2.546	1,5	21.999	12,6	39.855	22,8	88.013	50,2	9.308	5,3	12.663	7,2	783	0,4
Dubrovačko-neretvanska	100.403	100,0	1.996	2,0	13.390	13,3	19.081	19,0	51.337	51,1	5.813	5,8	8.195	8,2	591	0,6
Međimurska	96.462	100,0	1.221	1,3	15.907	16,5	29.060	30,1	43.232	44,8	2.752	2,9	3.536	3,7	754	0,8
Grad Zagreb	656.182	100,0	7.450	1,1	49.519	7,5	106.829	16,3	341.344	52,0	38.157	5,8	109.323	16,7	3.560	0,5
HRVATSKA	3.682.826	100,0	105.332	2,9	580.379	15,8	801.168	21,8	1.733.198	47,1	150.167	4,1	287.867	7,8	24.715	0,7

Izvor: Popis stanovništva 2001., stranice na mreži www.dzs.hr/Popis, Zagreb: Državni zavod za statistiku.

Tablica 2.

Nezaposleno stanovništvo po spolu, stopama nezaposlenosti i županijama (Popis 2001.)

Županija	Aktivni	Muškarci	Žene	Nezaposleni	Stopa nezaposlenosti	Muškarci	Stopa nezaposlenosti	Žene	Stopa nezaposlenosti
Zagrebačka	144.406	80.500	63.906	24.750	17,1	13.536	16,8	11.214	17,5
Krapinsko-zagorska	69.480	37.596	31.884	9.363	13,5	5.615	14,9	3.748	11,8
Sisačko-moslavačka	75.951	44.401	31.550	19.068	25,1	10.061	22,7	9.007	28,5
Karlovačka	62.295	34.916	27.379	14.633	23,5	7.568	21,7	7.065	25,8
Varaždinska	81.828	45.960	35.868	13.466	16,5	8.034	17,5	5.432	15,1
Koprivničko-križevačka	57.127	33.218	23.909	9.056	15,9	5.174	15,6	3.882	16,2
Bjelovarsko-bilogorska	63.963	36.039	27.924	10.166	15,9	5.670	15,7	4.496	16,1
Primorsko-goranska	141.139	76.204	64.935	27.715	19,6	13.829	18,1	13.886	21,4
Ličko-senjska	20.561	12.508	8.053	4.657	22,6	2.638	21,1	2.019	25,1
Virovitičko-podravska	39.098	23.597	15.501	7.884	20,2	4.430	18,8	3.454	22,3
Požeško-slavonska	34.954	20.322	14.632	6.874	19,7	3.928	19,3	2.946	20,1
Brodsko-posavska	71.519	42.895	28.624	17.973	25,1	9.883	23,0	8.090	28,3
Zadarska	65.154	38.343	26.811	18.022	27,7	9.904	25,8	8.118	30,3
Osečko-baranjska	137.948	80.102	57.846	33.427	24,2	17.324	21,6	16.103	27,8
Šibensko-kninska	44.892	25.370	19.522	13.902	31,0	7.560	29,8	6.342	32,5
Vukovarsko-srijemska	82.798	49.640	33.158	21.922	26,5	11.639	23,4	10.283	31,0
Splitsko-dalmatinska	194.082	106.834	87.248	50.556	26,0	25.792	24,1	24.764	28,4
Istarska	95.694	52.363	43.331	15.818	16,5	8.088	15,4	7.730	17,8
Dubrovačko-neretvanska	52.242	29.087	23.155	12.394	23,7	6.580	22,6	5.814	25,1
Međimurska	61.302	33.127	28.175	7.416	12,1	4.528	13,7	2.888	10,3
Grad Zagreb	356.186	182.115	174.071	59.914	16,8	32.302	17,7	27.612	15,9
HRVATSKA	1.952.619	1.085.137	867.482	398.976	20,4	214.083	19,7	184.893	21,3

Izvor: Popis stanovništva 2001., stranice na mreži www.dzs.hr/Popis, Zagreb: Državni zavod za statistiku.

Tablica 3.

Zaposleno stanovništvo po spolu, stopama zaposlenosti i županijama (Popis 2001.)

Županija	Zaposleni	Stopa zaposlenosti	Muškarci	Stopa zaposlenosti	Žene	Stopa zaposlenosti
Zagrebačka	119.656	46,8	66.964	54,6	52.692	39,6
Krapinsko-zagorska	60.117	50,9	31.981	56,1	28.136	46,0
Sisačko-moslavačka	56.883	36,6	34.340	46,6	22.543	27,6
Karlovačka	47.662	39,3	27.348	47,4	20.314	31,9
Varaždinska	68.362	44,7	37.926	51,6	30.436	38,3
Koprivničko-križevačka	48.071	46,5	28.044	56,9	20.027	37,0
Bjelovarsko-bilogorska	53.797	48,8	30.369	57,8	23.428	40,6
Primorsko-goranska	113.424	43,2	62.375	49,8	51.049	37,2
Ličko-senjska	15.904	35,0	9.870	44,2	6.034	26,1
Virovitičko-podravska	31.214	40,8	19.167	52,9	12.047	30,0
Požeško-slavonska	28.080	40,8	16.394	50,1	11.686	32,3
Brodsko-posavska	53.546	37,7	33.012	48,5	20.534	27,7
Zadarska	47.132	35,6	28.439	44,0	18.693	27,5
Osječko-baranjska	104.521	38,5	62.778	48,9	41.743	29,1
Šibensko-kninska	30.990	33,0	17.810	39,5	13.180	27,0
Vukovarsko-srijemska	60.876	36,8	38.001	48,4	22.875	26,3
Splitsko-dalmatinska	143.526	38,0	81.042	44,4	62.484	32,0
Istarska	79.876	45,6	44.275	52,7	35.601	39,1
Dubrovačko-neretvanska	39.848	39,7	22.507	47,0	17.341	33,0
Međimurska	53.886	55,9	28.599	61,1	25.287	50,9
Grad Zagreb	296.272	45,2	149.813	49,8	146.459	41,2
HRVATSKA	1.553.643	42,2	871.054	49,8	682.589	35,3

Izvor: Popis stanovništva 2001., stranice na mreži www.dzs.hr/Popis, Zagreb: Državni zavod za statistiku.